GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esc de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 5 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 12. **Brasiovu 22|10 Februariu** **1871.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Brasiovu 22 Febr. 1871.

Se mai aruncamu una cautatura rapeda preste stadiulu politicei presente si preste evenimentele coincidente pe continentele europeanu:

Cu caderea armeloru Franciei, a armatei ei si a forturiloru si avutii ei in manele lipitóriloru prusiane, a cadiutu deodata si prestigiulu politicei occidentaliloru, a carei pavilonu volveiea pe marii Sebastopolei si inspira respectu si viétia politicei civilisatiunei europene, pana unde intra si ésa sórele sub si de sub mare, in orbit'a pamentésca séu terestra. Unu timpu de 6 lune fù deajunsu politiciloru practici ai Europei, ajutati de adeptii tradetoriloru, cá dupa pregatirile prusianiloru incepute inca dela congresulu de Vien'a din 1815, cu cugetulu de a-si resbuna de Franci'a, se póta dá una lovitura nu numai Franciei, ci si chiaru prestigiului politicei occidentale. Cu caderea Franciei inse cadiù si influinti'a Marei-Britanie intr'atata, incatu astadi representantii diplomatiei practice europene, adunati chiaru in cas'a Angliei, ei dictéza si ei umilirea si ciuntarea prestigiului politicei si a intereseloru ei, pentru care varsà si ea atata sange in orientu. Asia i trebuie perfidului Albion, care concedendu devincerea si desmedurarea Franciei, din interesulu politicei practiciloru, s'a parasitu mai multu pe sene, decatu pe aliatii politicei civilisatrice. Angli'a se umilesce a cere acum dela imperatulu Germaniei a nu fortia conditiunile de pace cu Franci'a, cá se nu se nimicésca aliat'a ei; Angli'a fara potere morale si de influintia nu se afla in stare a gravita cu notele sale si cu cumpan'a respectului seu, ci ei cauta se faca si ea metanie politiciloru practici. Asia! Metanie si inca metanie si pentru oriente, unde i se amenintia cele mai vitale interese materiale, adica comerciale.

Conferintiele in caus'a marei negre s'au tienutu in Londonu, pentrucá Angli'a se sufere rusinea caderei politicei ei in oriente in fruntea mesei sale. Vorba sarcastica, dér' adeverata in realulu ei. Ce a acceptatu conferinti'a in cestiunea Pontului pana acum? — Neutralisarea, defforata, a marei negre, inse si acésta numai in principiu, pre catu adica pentru garantarea dreptului de suveranitate a Portii, i au concesu esteia poterile garanti a inchide Bosporulu si Dardanelele pentru naile straine. In caus'a Dunarei se apropiara parerile, cá comisiunea europeana se se sustiena si Delt'a Dunarei se se neutralisieze sub garanti'a Europei. Cestiunea ulteriora a acteloru dunarene nu s'a primitu formalminte la conferintia, totusi maioritatea, cá compensatiune pentru Austri'a, vrea a estinde competinti'a comisiunei dunarene pana la Pórt'a de feru, inse comisiunea riului se se straformeze intr'o comisiune permanenta europeana. Austri'a se-si complaneze intunsetur'a la Pórt'a de feru si pentru acesa se redice una vama navale. Pórt'a inse vre o comisiune permanenta nedependenta, decatu numai dela ea.

Cestiunea apararei neutralitatii Deltei Dunarei a scosu necesitatea recunoscuta de poteri, se aiba una statiune comuna pentru flotele poteriloru garantatórie tractatului de Parisu, de unde se póta aperá neutralitatea Deltei dunarene, pentru casulu, ce s'ar deschide ér' marea négra flotei rusesci.

Cestiunea Romaniei venise ardinte, incatu si intre conferentiari facuse inca unu obiectu de seriositate, care i ponea la cugete, inse se recunoscù dreptulu autonomiei interne a Romaniei fara formale pertractare, si dela Versailles s'au indreptatu apoi tulumb'a prusiana catra resaritu, cá se se stanga foculu de bere; cu tóte acestea se scrie dela Petruburgu, ca dór' Prusi'a s'ar fi invoitu cu Rusi'a, cá se primésca tronulu Romaniei Leuchtenberg cá italianu. E inse de a intrebare si pe romanii, cari nu voru a se considera cá o marfa de trafica, si bine facu. Aut! Aut. Decatu a piroti mai indelungatu spre a apune vediendu cu ochii, mai bine: Viuéti'a e in lupta si lupt'a e viétia pana a nu stabi din poteri, cá se nu mai poti deschide nici organulu spresiuniloru amórei de libertate si alu nedependintiei in cele interne. —

Una telegrama din Constantinopole 20 Febr. ne spune acuma, cumca relatiunile principelui Carolu din Romani'a facia cu Pórt'a suntu ér' normale, finduca Sultanulu, care pe la 7 Febr. incunoscientià puterile garante, ca déca se invoiescu si ele, cá se nu se observeze stipulatiunile tractatului de Parisu, cari opresecu intrevenitiunea unilaterale, e gata a intreveni in principate, si dupa unu telegramu din Berlin in „Times“ din 8 Febr. a si ordinatu concentrarea trupeloru la graniti'a romana; agentulu Romaniei inse fù primitu acum de Sultanulu si ei presentà o adresa de aderintia dela principele Romaniei. Éca resultatulu uneltiriloru puse in scena din partea laudarosiloru dinastici, cari n'au facutu alta, decatu au compromisu pe cutare pentru scopuri de partit'a retrograda.

Din Franci'a avemu a refera, ca adunarea nationala a predatu puterea ecsecutiva lui Thiers dupa scirile din Bordeaux 17 Febr.

Deputatulu Kellern a presentatu adunarei una declaratiune subscrisa de deputatii din Elsati'a si Lotaringi'a, in care locuitorii dechiara aderinti'a sa catra Franci'a cá o virtute neclatita, si cumca ei orice tractatu, concesiune séu plebiscitu, care ar' avé de scopu instrainarea Elsatiei si a Lotaringiei dela cealalta Franci'a, le considera cá nula si fara valóre. La propunerea lui Thiers siedinti'a adunarei nationale se suspendà pucinu timpu, cá deputatii se se puna in pusetiune de a se cointielege asupra declaratiunei, dandu-si opiniunile asupra.

Prusianii pregatescu corpurile de armata spre a sta gata la ori ce casu; ele se totu complinescu cu batalióne ce mai mergu mereu din Germani'a, cu tóte, ca depesiele oficiale din Versailles sosite in 20 la Berlinu spunu, ca pacea e asecurata si germanii voru intra in Parisu in 24 Febr., ér' imperatulu Wilhelm va sosi in 6 in Berlinu si va deschide diet'a federatiunei, apoi va visita curtile staturiloru germane de sudu. Franci'a inse se afla acum intr'una agitatiuna, care cresce din di in di si anumitu in Bordeaux si Parisu se tienura consilia de resbelu cu gen. supremi spre a se vedé déca se mai póte cu succesu reinverti sabi'a liberarei Franciei de inimicu.

Intr'aceea cetimu in „Romanulu“, ca primi scrisóre dela Lyon, ca acolo urméza a se forma si corpulu internationale alu stelei, in care romanulu, capitanulu Dunca, e capitanu in statulu maiore gener. si oficiariu de ordonantia pe langa gen. supr. Frappoli. — Alegerile din Parisu totu republicane s'au primitu validate si Grevy cá presiedinte adunarei nationale -si dechiarà convinceresa, ca adunarea Franciei e la inaltimea misiunei sale.

In Nizza s'au intemplatu demustratiuni pentru anecsarea ei la Itali'a si rumperea de catra Franci'a, cari manifestari casiunara si descarcarea armeloru asupra poporului, care numai catu nu trase diosu otelulu prefectului.

In Florenti'a asemeni manifestatiuni pentru reincorporarea Nizzei la tiér'a sa Italia, incatu Franci'a se afla silita a trami te una armata la Nizza, in locu cá se i dè vóia a se anecsa, unde va vrea, ca-ce totu una este. Pecatulu Franciei fù forteti'a si neconsiderarea, cu care se incumeta si adi a tracta pe sororile sale, dér' numai spre daun'a sa. Pana candu nu se voru uni tóte statele latine intr'o confederatiune solidaria, nu numai libertatea Franciei, dér' si a intregei Europe va fi amenintiata.

Itali'a si a impacatu diferintiele cu Ispani'a si catra Pap'a inca e justa; ea are de a fi glorificata cá unu focolariu de catra sororile latino-romane, ca-ce are in credeulu seu politicu devis'a „unit'a“ si in acésta incapu tóte aspiratiunile si oblegatiunile si catra sórori. — —

Proiectu

pentru imbunatatirea starei instructive si materiale a scóleloru poporale apartienutórie protopopiatului gr. cat. . . . . .

SECTIUNEA II.

Fondulu scolariu parochialu.

§ 8. Fiacare comuna apartienutória protopopiatului gr. cat. . . . . e obligata a infiintiá unu fondu sub numirea speciala: „fondu scol. comunalu s. parochialu“. Acestu fondu are unicalu salutariu si inalienabilu scopu, a provedé scol'a poporale in cele interne instructive si materiali cu tóte recusitele si aparatele necesarie (art. 38 legea scol. § 11).

§ 10. Spre ajungerea scopului indicatu in § precedente se statorescu si fipséza urmatóriele isvóra de venite:

a) Contribuiri benevole, donatiuni si testatiuni in bani gat'a ori in naturalie.

b) Contributiune anuala in 2 rate de 2 fl. v. a. dela toti proprietarii fonciari, negutiatori si industriari chiaru de ar' fi colonisti, de casu domiciliati in comuna, fara distinctiuni, ca voru avé séu nu prunci. Se admite retributiune naturala in pretiu ecuivalentu.

c) Copii de familii messeri, adica dilerii se supunu unui resursu anualu de 50 cr. v. a. in 2 rate (1 Aug. si 15 Oct.), la casu de imposibilitate se astringu a servi un'a diua de lucru in folosulu scólei séu fondului.

d) Mulct'a prevediuta in 5 fl. 3, 6 din acestu procentu.

e) Absentarile nelegitimate dela órele séu prelegerile regulate diu'a intréga 4 cr., diumetate diua 2 cr. v. a.

f) Absentarile nelegitimate dela scól'a de repetitiune pentru fiacare casu 50 cr. v. a.

g) Pedepsele eruate dela acei conlocuitori comunali, cari prin faptele loru imorali, prin scandalósele ecsemple ale vietiei publice si private se facu culpabili in gradulu celu mai mare catra societate, junime chiaru si catra familia, carea este si trebuie se fia sanctuariulu vietiei.

Atari pedepse le pronuncia senat. scol. com. cu impreuna intielegerea deregatorii comunale dela 1 fl. v. a. pana la emendare.

h) Dela fiacare botezu alu prunciloru legali 5 cr., ilegali 50 cr., ér' dela cununia cate 10 cr.

i) In comunele curatu gr. cat. se se cedeze dreptulu de carciumaritu trilunariu, estu modu:

α. déca venitulu ajunge cifra 200 fl. se se cedeze diumetate;

β déca trece de 200 fl. 3 din 4 parti.

k) In comunele mestecate, dupa cuprinsulu punctului precedente in proportiune cu partea competenta din trilunariu, confesiunei gr. catolice.

l) Segregarea de unu locu aratoriu ori fenatiu din terenu disponibilu, cultivatu in folosulu fondului scol. resp. dupa lit. c).

§ 11. Perceptiunile incassate dupa norm'a marcata in §-ii precedenti sucurgu cá erogatiune urmatórieloru:

a) Déca „Tractamentulu" stipulatu prin sufragiulu comuniunei besericesci curate séu mestecate pentru salariu invetiatorelui cade sub valórea nominala de 300 fl., adauge fondulu resp. unu augmentu suplementariu pana la 250 fl. — La tótu casulu se urca dupa permisiunea fondului scol. com. catu salariulu invetiatorelui devine suficientu si onestu.

b) Se procuréza sub grea respundere facia cu interesulu instructiunei:

α. Tóte recuisitele si aparatele scolastice ce inlesnescu instructiunea (art. 38 leg. scol. § 11).

β Se compara carti scolastice si pansiali scripturistice in genere pentru toti elevii, in specie pentru cei meseri si diligenti, la inceputulu fiacarui anu scol.

γ. Se creéza premii pentru elevii, cari in decursulu anului scolasticu au reprodusu progresu eminentu si portare morala laudabila.

δ. Se pune fundamentu unei bibliotece scolastice prenumerandu opuri de interesu particularitu pedagogicu si economicu.

ε. Se procuréza uneltele necesarie economice pentru cultivarea gradinei pomologice, cum si in urma, suportarea speseloru obveniente afaceriloru senat. scolariu.

§ 12. Averea fondului scol. com. séu in bani séu in naturalie erunta dupa indigetarile premerse:

a) Se incasséza totudéun'a de casierulu senat. scol., carele spre acestu scopu duce unu protocolu, si se indatoréza asi dá comptu in fiacare sesiune ordinaria.

b) Administrarea fondului cade irevocabilu si fara ingerintia straina in sfer'a de activitate a senatului scol. com., care lu asiedia totudéun'a la locu securu, la timpulu seu dupa impregiurari chiaru si spre fruptificare.

§ 13. Senat. scol. com. e obligatu in prim'a linia una data in fiacare anu a relatá manipularea si starea activa a fondului respectivu, déca ar' pretende $^1/_3$ din membrii comuniunei crestine beser., séu $^1/_2$ din membrii fonciari contribuitori.

§ 14. Senat. scol. com. administréza si manipuléza fondulu din cestiune cu mare esactitate si grea respundere documentata, sub revisiunea si censurarea senat. scol. districtualu si sub inspectiunea si auspiciele senat. scol. supremu archidiecesanu. Pentru acea:

a) asterne senat. scol. com. cu finea an. scol. tóta starea efectiva, tóte ratiunile si documentele la senatulu scol. districtualu, spre revisiune si censurare, acesta:

b) din contra actele astfelu revediute si censurate le inaintéza spre inalt'a aprobare la senat. supremu archidiecesanu.

SECTIUNEA III.

Dispositiuni ulterióre.

§ 15. Acestu „Regulamentu generalu" cu prealabilele sale dispotitiuni se asterne spre inalt'a aprobare senatului scol. supremu archidiecesanu; dupa obtinerea aprobarei intra in activitate.

§ 16. „Regulamentulu" va serbi dreptu cinosura in tractalu protopopescu gr. cat. alu . . . . scopului, pentru care s'a formulatu, pana candu congresulu metropolitanu vá fi in prea placuta positiune a crea si determiná unu „statutu generalu" pre terenulu instructiunei poporale, aplicabilu pentru intrég'a archidiecesana s. provincia metropolitana gr. catolica.

§ 17. Modificatiuni admite acestu regulamentu aprobatu si pusu in lucrare numai la pretensiunea maioritatii absolute a senat. scol. districtualu sprijinite de un'a maioritate relativa a senateloru scol. comunale, din tractulu respectivu.

(Va urmá.)

Clusiu 14 Febr. 1871.

Domnule Redactoru!

E timpulu se-ti mai communicamu cate ceva pentru Gazeta, si de pre la noi. Si óre despre ce se ve scriu? Se ve scriu óre despre acelea, ca greutatile publice se maresce pre di ce merge, catu poporulu abia le mai póte suporta? Se ve scriu despre aceea, ca unii deregatori politici, asia numiti solgabirae teroriséza si imblatescu poporulu mai crancenu cá cum se intemplá acésta sub timpulu feudalismului? Se ve scriu despre starea desolata a secieloru si miserabilele dotatiuni ale invetiatoriloru? Nu, nu ve voiu scrie despre acestea, ca-ci diuariale romane ne aducu pre dese ocasemple de natur'a celoru insirate. Ve voiu scrie asta data, despre vieti'a sociale a romaniloru din Clusiu. Vei crede, ca a bunaséma-ti voiu scrie, ca aici au facutu romanii, cá si in alti ani, unu balu romanescu, vedi bine din motivulu, ca-ci acum este carnevalulu. Nu acésta, in estu anu, nu cá in altii, balulu a remasu si preferiramu a ne petrece serile cu lucruri mai folositórie.

Anume tenerimea romana studiósa din Clusiu, carea este intrunita intr'o reuniune de lectura, au produsu de 4 ori, piese teatrale nationali, cu unu succesu preste asteptare bunu. Zelulu tenerimei nóstre din Clusiu, pentru literatur'a si artile romane, nu lu potemu lauda destulu; dér' elu -si are pretiulu seu morale aici in Clusiu, cá necairi intr'altu locu. De aici apoi, nici acésta tenerime so nu incete de a propasi pre calea cultivarei nationale incepute, ca-ci déca nu se voru slii densii a progresá de puterea loru, si cu ajutoriulu straniloru cei incungiura, usioru ar' pute se devina acolo, catu se-si uite chiaru si aceea ce suntu.

Astfelu de respecte au indemnatu pre mai multi barbati de ai nostrii din Clusiu, cá se intrunésca intr'o reuniune si pre sodalii de meseriesi si industriari romani din Clusiu. Numerulu acestor'a este mare, inse parasiti de ai sei, lasati de capulu loru, in mare parte, atata au retacitu, catu le este sfiéla de natiunea loru si de numele loru de romanu. Iniciativ'a pentru infiintiarea acestei reuniuni s'a facutu, — s'a si inscrisu unu numeru frumosu de sodali, ce voru a intrá in reuniune, — ci o comisiune lucra deja la statute.

In scurtu, credu, ca voiu fi in stare a ve incunosciintiá, cumca asta reuniune s'a infiintiatu si cumca progreséza spre scopulu ei salutariu.

Spre a concentrá mai desu pre romanii din Clusiu la unu locu, comitetulu societatei de lectura romane din Clusiu, a decisu a tiené in Dumineci prelegeri publice, despre deosebiti rami ai sciintieloru si artiloru. Aceste prelegeri se voru incepe in Duminec'a venitória.

Din acestea poti vedé, Dle Redactoru, ca noi, de si pucini, totu ne silimu inainte cu puteri unite.

In comitatulu Clusiului, in cerculu Campiei, cargu tare chortoschedesiurile pentru deputatii'a la diet'a din Pest'a in locului lui Iosifu Hosszu, devenitu consiliariu la cartea de comptabilitate. Romanii, cum suntemu informati, credintiosi programei din Mercurea, nu voru candidá si nu voru alege. ₁/₁

Dela diet'a Ungariei.

In sied. din **9** Febr. la desbaterea generale asupra bugetului ministeriului de justitia intre alti oratori, cari vedu cam printre degete, se aflá unulu, care nu ascunse scaderile si procederile nedrepte ale min. de justitia facia cu romanii:

D. **Mircea B. Stanescu** deputatu romanu cuventá asia:

„Onorabila camera! Justitia regnorum fundamentum. Acestu principiu fundamentalu lu recomendu pretiuitei atentiuni a onor. domnu ministru de justitia. Inse, pentru cá se potemu urmá acestu adeveru eternu, inainte de tóte trebuie se ne iugrimu, cá ambii factori judiciali déca e lege si judecatori se fia buni. E lucru cunoscutu, ca avemu legi rele, ca ameliorarea legiloru face progressulu melciului, ca avemu judecatori rei, si ca chiaru si la forurile mai inalte aducu sentintie astfelu de individi, cari n'au percursu nici chiaru studiele juridice. Dreptu-acea nu me miru, onor. camera, candu cetescu in diuariulu „Ludas Matyi", in loculu de „administrarea justitiei", „administrarea „blastematiei", ca-ci si non è vero è ben trovato.

Administratiunea nóstra judiciaria a devenitu degiá proverbiale si in strainatate. Deci ar' fi timpulu se delaturamu acestu reu. Dér' cum se la delaturamu? Inainte de tóte numai asia, déca cu ocasiunea numiriei judecatoriloru se voru delatá verice consideratiuni politice; ca-ci nici insu-si ministriulu justitiei nu are chiamarea a face politica in tóte lucrarile sale. Ministriulu justitiei póte face politica numai pre terenulu, pe care, cá unu membru alu guvernului, vre se fia solidariu in agendele guberniali.

Ministriulu de justitia numai atunci se póte amestecá in politica, candu, cá unu membru alu guvernului si in urm'a solidaritatii ce esiste in intregu guvernulu, iè parte la afacerile politice ale aceluia; dér' nu i este nici decatu ertatu a face politica cu tribunalele, judecatorii si cu administrarea justitiei. Si cu tóte acestea, unde numai s facu numiri, vedemu pre totindinea, ca onor. domnu ministru de justitia a indatinatu a numí judecatori mai alesu din maioritatea acestei camere. Déca vomu continuá totu asia, apoi vomu vedé repetiendu-se chiaru si astadi „Justizmord"-ulu de tristi memoria, va se dica calcarea legei si uciderea justitiei, precum vedemu acést'a la tóte miscarile electorale.

Dreptu-acea invitu pre dlu ministru alu justitiei, cá pre venitoriu se renuncie la motivele si consideratiunile politice, si se-si alega barbati de specialitate, cari suntu ecsercitati si capabili pentru procedur'a si administrarea justitiei.

Aruncandu una privire asupra bugetului, vedu numai decatu, ca la conducerea centrale agendele suntu impartite in modu defectuosu, ca-ci altcum nu potu pricepe, cum se amintescu 4 consiliari ministeriali si diece de sectiune cu salarie diferite.

Déca se face mentiune despre salarie diferite, atunci trebuie se scimu, ca séu ecsiste lucru destulu cá se se imparta fiesce-caruia in modu egalu, séu nu: déca este lucru destulu, incatu pentru terminarea lui se receru mai multi individi, nu intielegu, pentru ce unulu se aiba salariu mai micu, ér' altulu mai mare, pre candu rangulu si pusetiunea loru e un'a si aceeasi. Inse se vede, ca la tota casulu nu ecsiste lucru atatu de multu, incatu pentru terminarea lui se se recera patru secretari ministeriali si diece de sectiune. Déca nu se recere unu personalu atatu de numerosu, nici n'avemu trebuintia se lu votamu, ci póte ajunge si unulu mai micu. Totu asia e si cu celelalte: trei directori de cancelaria si unu directore primariu, fiesce-care cu salariu diferitu, si acésta procedura se observa la toti ramii si forurile.

Prin una impartire buna a agendeloru se póte statori inainte si numerulu oficialiloru. Si déca recunoscemu acést'a atunci, dupa opiniunea mea, diferintí'a intre salariele oficialiloru de unulu si aceluiasi rangu si pusetiune produce numai invidia si neindestulire. Acestu reu trebuie delaturatu in ministeriulu de justitia, cu privire atatu la oficialii mai inalti, catu si la cei subalterni.

S'a disu, ca, dupace avemu judecatori alesi, ministeriulu nu i mai póte controlá.

Acést'a s'ar poté intrebuintiá la prim'a vedere de argumentu, inse ecsaminanduse mai de aprópe, nu, de órace ministrulu de justitia are detorintí'a controlá cu strictetia procedur'a judecatoriloru subalterni, incatu adica convine séu nu cu legea.

Dér' nu me potu indestulu mirá, ca dlu ministru de justitia nu voiesce a se formá nici chiaru despre procederea ilegale a judecatoriloru si tribunaleloru, care devine aprópe scandalósa, mai alesu candu scimu, ca nici judecatorii denumiti nu procedu altcum, decatu cei alesi.

Fiesce-care lege devine numai asia salutaria, déca i se asigura aplicarea si déca ministrulu concerninte fea mesure energice pentru ecsecutarea ei. De si ecsiste una lege de nationalitate, carea de altmintrelea nu me multiumesce nici decatu, trebuie se -mi esprimu parerea de reu, ca ministrulu de justitia, pre care lu atinge mai de aprópe, nu se intereséza nici catu e mai pucinu de respectarea si ecsecutarea acestei legi de nationali-

tate, ca-ci, precum m'amu convinsu dilele trecute la directiunea centrala — intielegu in sinulu ministeriului de justitia — intre atatia oficiali — me rogu de ertare pentru acésta espresiune, voiamu se dicu imploiati — nu este aplicatu nici unu romanu. (Eschiamari din drépt'a: -ti trebuie privilegiu?) E dreptu, ca in dilele aceste s'a numitu unu concipistu, dér' cu acest'a amu gatatu. Nu e aplicatu nici unu serbu. La tribunalulu supremu, ce e dreptu, suntu vreo cativa; la casatione suntu doi. (Eschiamari din drépt'a; destui suntu acela.) La tabl'a regésca, unde suntu 90 judi ordinari si 31 supleni, suntu aplicati numai doi judi romani ordinari si doi adjuncti de concipisti. (Eschiamari din drépt'a: Déca nu suntu mai multi de acesta trébe!)(?) Voiu respunde indata, déca suntu séu nu. Si la acésta tabla regésca, dupa cunspectulu din anulu trecutu, suntu in restantia 14.000 procese, mai alesu ale partiloru litigante, cari nu apartienu nationalitatii unguresci. (Iaritate in drépt'a.) Si caus'a acestei impregiurari consiste in aceea, ca, fiindu procesele duse in limb'a romana de asemenea si documentele alaturate catra acele fiindu totu in limb'a romana, respectivii, neintielegundule, le punu ad acta si delibera mai bucurosu, pre cari le intielegu — de órace suntu pucini, cari posedu limb'a romana." — (Va urma.)

Adunarea deputatiloru

Romaniei libere, siedinti'a de Vineri, **30** Ianuariu 1871.

(Urmare.)

Cuventarea d. A. Pascalu dupa „Monitoriu" sună asia:

„Dloru deputati, déca cutezu se iau cuventulu intr'o cestiune asia de grava cá aceea, care ne preocupa, acést'a o facu dupa o lunga cugetare si miscatu de sentiementulu datoriei ce-mi impune calitatea mea de mandatariu alu natiunei.

De candu a aparutu acésta epistola sub semnatur'a Mariei Sale Domnitoriului, si care formeza obiectulu interpelatiunei, de candu amu luatu cunosciintia de dens'a prin pres'a européna si pana in momentulu acest'a, nimicu nu me autorisa a crede, ca acésta epistola este apocrifa. Nimicu nu me autorisa a o crede astfeliu, pentru ca nu amu vediutu nici o desmintire data prin „Monitoriu" acestei epistole reprodusse de pres'a germana, de pres'a francesa; in fine de pres'a straina si cea romana.

Acésta epistola m'a ingrigitu fórte multu, pre cum a ingrigitu pe orice romanu, care a luatu cunosciintia de dens'a.

Amu vediutu inca, ca publicitatea acestei epistole nu a fostu unu ce care se nu fi fostu in voinți'a autorului seu. Acésta epistola a fostu menita pentru a fi data publicitatii, a fostu menita pentru a ne face nóue cunoscutu cuprinsulu ei.

Dloru, cá romanu, cá mandatariu alu natiunei, amu fostu multu mai multiumitu de a o vedé data publicitatii, decatu déca ar' fi necunoscuta de noi; fiinduca este bine si utilu cá natiunea se cunósca simtiementele si cugetarile suveranului, precum este bine si trebuie cá si suveranulu se cunósca dorintiele, vointiele si cugetarile natiunei! pentru ca natiune si suveranu, interese identice, formeza o singura persóna; fiinduca interesele loru suntu strinsu legate intre densele, ca-ci si suveranulu si natiunea lucréza pentru acelasi scopu comunu, care este prosperitatea natiunei. Si déca acésta necesitate se simte in statele monocratice, chiaru la acele natiuni unde nu ecsista inca sistemulu de self-guvernementu, cu atatu mai multu este indispensabile acolo, unde si natiunea este chiamata a participá la guvernarea sa.

Prin urmare pentru natiunile, unde ecsista sistemulu de self-guvernementu, acolo, unde suveranulu si natiunea conlucréza impreuna, unde unulu nu póte lucrá fara celu altu, unde acesti doi factori formeza o unitate, si fara unulu din ei nu se póte face nimicu; ei bine, dicu, acolo este indispensabilu cá suveranulu se cunósca cugetarile si voinți'a natiunei, si natiunea se cunósca simtiemintele, cugetarile si vointiele suveranului seu si sub aceste p. de vedere amu fostu cu satisfacutu, ca acésta epistola a fostu data publicitatii; pentru ca ne a pusu in mesura de a cunósce ceea ce se petrece in sufletulu, in anim'a si in mintea Domnitoriului nostru.

Si pentru romani, pentru romani mai cu séma, cari totudéun'a au avutu unu regimu representativu, ca-ci chiaru in timpurile cele mai vechi a avutu o representatiune nationala, si care sistemu de guvernementu a ajunsu se fia traditionalu, s'a simtitu totudéun'a trebuintia se se scie ce voiesce suveranulu loru, pentru a sci, déca vointiele sale suntu uniforme si identice cu dorintiele natiunei.

Dloru, candu dupa mai multe secule de suferintia, romanii usandu de dreptulu ce au dobenditu, de dreptulu ce l'au recunoscutu de a se organisá si de asi face ei singuri edificiulu loru socialu astfeliu cum le va conveni, candu in anulu 1866, a voitu se-si dé o organisatiune sociala astfeliu, cum dorieau si care se fia oper'a loru, atunci s'au adressatu la principele Carolu de Hohenzollern, pentru a lu pune in capulu natiunei, spre a conlucrá cu dens'a la crearea acestui edificiu socialu, la consolidarea lui, la marirea si la prosperitatea Romaniei.

Ei bine, dloru, candu principele Carolu a primitu acésta misiune, nu mai incape nici o indoiéla, ca a voitu se fia pentru Romani'a ceea ce a fostu Bernadottu pentru Svedi'a. Mari'a Sa Carolu I. nu a primitu acésta misiune mai inainte de a-si consultá puterile, mai inainte de a se sondá pe densulu mai inainte de a se decide a consacrá nu numai persón'a sa, déra si posteritatea sa la o opera unde viéti'a unui omu nefiindu suficienta trebuie se -si prepare continuatori in prosperitatea sa chiamata spre a i succede. Prin urmare candu Mari'a Sa Domnitoriulu Carolu a primitu acésta misiune, nu mai incape nici o indoiéla, ca acést'a i a fostu vointi'a ferma, ca acést'a i a fostu scopulu!!! Si ca a persistatu continuu in acésta vointia, dovada este conduit'a Mariei Sale in timpulu resbelului intre Prusi'a si Frauci'a.

In acésta ocasiune Domnitoriulu Carolu a aratatu, ca a ruptu cu totulu simpathiele si afectiunile sale natali, ca a ruptu cu totulu chiaru culegaturile familiei sale; ca a ruptu in fine cu trecutulu seu, si ca s'a identificatu cu natiunea romana cu patri'a sa adoptiva impartasindu afectiunile ei pentru simpathii dictate de unu sentimentu, de unu sentimentu de recunoscintia eterna ce a remasu profundu gravata in animele romaniloru. Ve aduceti aminte de declaratiunile guvernului Mariei Sale in acésta camera. Acele declaratiuni nu au potutu fi facute fara consimtiementulu principelui. Ei bine, dloru, nimicu nu denota pana acuma, ca Mari'a Sa a deviatu dela acea linia de conduita, care, cum amu disu, semaná, ca imita pe aceea a lui Bernadottu. Botezulu fiei Mariei Sale in religiunea tierei ne confirma si mai multu in credinti'a, ca principele Carolu nu inlatura nici o ocasiune pentru a se identificá cu patri'a sa adoptiva. Candu déra amu vediutu acésta epistola, candu amu vediutu ideele cuprinse intr'ens'a, candu amu vediutu descuragiarea ce i a cuprinsu sufletulu si le-amu comparatu cu faptele sale de pana aici, le-amu gasitu in flagranta contradictiune. Acésta contradictiune apare intr'unu modu si mai evidentu, candu vedemu, ca Mari'a Sa a intratu astadi pe calea constitutiunala, fiinduca a admisu unu ministeriu, care i s'a presentatu de maioritatea camerei. Candu déra, dicu, amu vediutu acést'a, a trebuitu se me intrebu: Care póte se fia caus'a acestei epistole? Cari potu fi faptele ce a potutu aduce pe Domnitoriu la aceste triste cugetari? Cine a potutu se i inspire aceste idei ostile constitutiunei nóstre? Care a fostu acea mana sacrilega, acea mana impia, care a lucratu in intunerecu la disolutiunea legaturiloru dintre natiune si Domnitoriu? Este ea o mana straina din afara, séu este o conspiratiune din laintru urdita contra constitutiunei nóstre, contra libertatiloru nóstre publice? Ei dloru, chiaru de amu presupune, ca acea mana este o mana straina, o mana din afara, au dicu, ca ori catu de puternica ar' fi ea nu ar' fi in destulu de putinte pentru a rupe aceste legaturi dintre Domnitoriu si natiunea romana? De aceea dicu, ca de ar' fi fostu numai o mana straina, nu m'asi fi ingrigitu multu. Déca acésta mana nu este straina! Acea mana impia si sacrilega, care a tentatu la ruperea acestoru legamente dintre natiune si Domnitoriu, trebuie s'o cautamu atatu in acesta deceptiune ce o vedemu in sufletulu Domnitoriului catu si in acele acusatiuni aduse institutiuniloru nóstre liberali!

Voci: Asia este.

D. A. Pascalu: Domnitoriulu Carolu, suinduse pe tronulu Romaniei, s'a suitu cu acele aspiratiuni, pe cari le avea si natiunea romana, cu aspiratiuni mari; ardinte de dorinti'a de a vedé Romani'a progresandu si progresandu repede.

Ei bine, orice lucru i s'a presentatu cá unu obstaculu la acestu repede progresu negresitu, ca a trebuitu se lu urasca. Cea mai mare parte din aceia ce a avutu onórea a i fi consiliari i au presentatu cá obstaculu la repedile progrese de desvoltare morala si materiala ale Romaniei, tocmai ceea ce erá menitu a accelerá progresulu acestei desvoltari intelectuale si morale. Ori cine cunósce ce s'a petrecutu la noi de cativa ani dela 1867 si pana in dilele acestea din urma, a potutu vedé si simti, ca acést'a nu s'a potutu face decatu de acei, cari au avutu puterea in spatiulu acest'a de timpu, si éta cum:

Chiamati séu adusi la putere nu prin puterea opiniunei publice a trebuitu se se mantiene prin violintia, prin ilegalitati, prin fraude; si candu puternic'a sufiare a opiniunei publice i a derimatu dela putere, atunci **acesti** ómeni, amarati si revoltati contra opiniunei publice ce nu o puteau subjug'a, au presentatu Domnitoriului libertatile nóstre publice inscrise in constitutiune cá unu obstaculu alu progresului si alu marirei nationale (aplause).

Éta, dloru, cau's'a acestei epistole. Éta ce a potutu se inspire Domnitoriului acele triste idei si cugetari ce le a manifestatu prin publicarea ei.

Aici este reulu. La acestu reu trebuie se cautamu remediulu, si remediulu sta in man'a nóstra, si numai in mana nóstra!

Toti acesti consiliari, cari au venitu la putere, fara a fi espresiunea maioritatii unei representatiuni nationale liberu alésa, candu a trebuitu se cadia inaintea opiniunei publice, nu au potutu se dica Domnitoriului, ca representatiunea nationala este falsificata, si cá de acea se afla in contradicere cu opiniunea publica; nu au disu acést'a, pentru ca se condamnau ei pe densii; au cautatu déra se inculpe opiniunea publica aratandu Domnitoriului, ca acésta opiniune publica, aici, in tiéra, se refusa la progresu; ca opiniunea publica, aici, in tiéra, se refusa la o repede desvoltare materiala si intelectuala. Au aratatu Domnitoriului, ca natiunea acést'a nu erá matura de libertati publice si de institutiuni egalitare, pe candu ea ab origine et ab antiquo, s'a luptatu pentru dobandirea loru.

Éta ce a potutu se faca pe Domnitoriu se créda unu momentu, ca in constitutiune si in libertatile publice gasesce unu obstaculu la acelu repede progresu, pe care lu doresce; éta ce i a potutu inspirá ide'a din acea epistola, ca romanii suntu incapabili de a se guverná de sine si nici voiescu a se lasá ca se fia guvernati.

Déra, domniloru, eu credu, ca Domnitoriulu a revenitu dela acele idei, si credintu'a mea este bine fondata, pentru ca este fondata pe fapte si faptele le avemu inaintea nóstra; pentru ca ne gasimu cu totulu in constitutionalitate.

Nu avemu déra decatu se ne ecsercitamu mandatulu nostru cu scrupulositate, nu avemu decatu se ecsercitamu consciintiósu acelu controlu ce este in dreptulu si datori'a nóstra a lu ecsercitá asupra acteloru guvernelor trecute, si atunci vomu puté arată Domnitoriului, ca reulu nu diace in constitutiune, ci in violatiunile ce s'au facutu acestei constitutiuni, violatiuni comise de diferitele sale ministeria.

Atunci se va convinge Domnitoriulu, ca cu acésta constitutiune, cu acele libertati ce suntu scrise intr'ens'a, este lesne a se conduce natiunea romana la acea marire si inflorire ce doresce atatu Mari'a Sa catu si natiunea.

Prin urmare, reulu nu lu vedu asia de mare incatu se nu stá nici unu remediu.

Éta pentru ce credu, ca ar' fi bine se terminamu aceste desbateri prin o motiune, prin care se se areta, nu Domnitoriului, ca-ci Domnitoriulu o scie, ci lumei intregi, ca natiunea romana tiene la libertatile sale publice, la constitutiunea sa, la Domnitoriulu seu si la dinasti'a lui.

O motiune, prin care se spunemu, ca n'amu facutu la 1866 unu edificiu socialu cá se lu sfarimamu preste pucinu timpu, ci unu edificiu socialu ce amu voitu si voimu se dureze secoli intregi; ca déca amu asiediatu pe tronulu Romaniei o dinastia, amu facutu spre consolidarea acestui edificiu. Prin motiunea acést'a se aratamu, ca natiunea romana sta in ferm'a otarire a mantiené acestu edificiu socialu fundatu pe libertatile publice, pe cari va sci a le aperá cu orice sacrificii." — —

Dupa d. Ghica Comaneseanu, care casiuna scomote si protestari, dupa cum referá „Romanulu", ma si „Monitoriulu", apoi urméza:

D. N. Ionescu: Dle presiedinte, déca onor. domnu representante alu colegiului antaiu dela Bacau nu ar' fi venitu se-si apropieze ideele din scrisórea anonima, care a facutu obiectulu interpelatiunei onor. nostru colegu, representantele de Brail'a eu asi fi paditu o tacere religiósa si m'asi fi unitu cu acele mesuri, cari ar' fi fostu mai consecinti si mai conforme cu ceea ce amu disu dela inceputulu acestei sesiuni, in privinti'a respectului ce fiacare datoramu constitutiunei. Déra fiinduca vede, ca

chiaru in sinulu acestei adunari, aceia, cari se dicu mai amici ai tronului, aceia tocmai profeséza celu mai mare dispretiu pentru constitutiune . . . (sgomotu, protestatiuni in drépt'a).

Voci: A vorbitu pe sém'a sa.

D. D. Ghica Comanesceanu: Amu vorbitu in numele meu personale, nu amu vorbitu de feliu in numele vreunui partitu (sgomotu).

D. N. Ionescu: Domniloru, diceamu cu aceia, cari profeséza de a fi cei mai sinceri amici ai tronului, aceia tocmai vinu astadi si arunca celu mai mare dispretiu asupra constitutiunei (sgomotu). Acum vedu, ca chiaru din partea acesa a adunarei, care se dice jun'a drépta, si din care face parte onor. d. Dimitrie Ghica Comanesceanu, se redica protestari unanime in contra cuvintelor onor. d. Dimitrie Ghica Comanesceanu, si acést'a nu póte de catu se ne aduca o mai perfecta multiumire, finduca, déca chiaru din partea acesa a adunarei a remasu isolata si reprobata vocea aceluia, care a atacatu constitutiunea, ce trebuie se dicemu noi de o scrisóre, care dice, ca acést'a este o constitutiune quasi-republicana, pe care o declara ca nu este de tali'a nóstra? Negresitu noi nu putemu decatu se dicemu, ca acesa este o voce isolata, o voce singuratica, care nu este inspirata de simtiementele natiunei.

Déra, domniloru, cestiunea nu este aici de a scrutá unu scriptu intimu, o espasiune particularia a animei unui omu; si de acesa amu regretatu din fondulu animei mele vehementi'a retorica a onor. interpelatore, precum si retori'a artificiale a amiculu sieu, care mai totudeun'a merge alaturi cu domni'a sa.

Dloru, in ocasiune asia de grava, in care se pune in cestiune constitutiunea nóstra, se videmu doi ómeni, cari lucréza alaturi in publicitate, cari stau alaturi pe bancele acestei adunari, cari impartasiescu aceleasi opiniuni, se i vedemu, ca nu suntu uniti nici macaru in punctulu acest'a, déca acésta scrisóre este autentica séu apocrifa! Ei dloru! Apoi ce trebuie se dicemu noi cesti lalti membri liberi si independinti in acésta adunare, cari trebuie se ne inspiramu totudeun'a de simtiementele opiniunei publice, si se ne ducemu totudeun'a la sorgintea fapteloru pentru a cautá autenticitatea loru. Ve marturisescu, dloru, ca déca intr'adeveru acesti doi onor. membri nu s'au pusu de acordu cá se dica, ca acésta scrisóre este séu nu autentica séu apocrifa, apoi cum voiti se ne unimu noi cu propunerile domniloru? Ca-ci acesti doi onor. membri au presentatu in conclusiunile loru dóue motiuni diametralmente opuse un'a alt'ea. Se aiba pacienti'a onor. d. Pascalu, care me intrerupe; i voiu spune totu fundulu cugetariloru mele. Dvóstra veniti si tieneti parlamentului nou limbagiu asia de opusu unulu de celaltu, pe candu asteptamu dela dvóstra, cari sunteti doi amici politici atatu de intimi, se ve puneti de acordu cá se faceti acésta discutiune sincera si limpede. Déca dvóstra ati vediutu, ca interesele cele mai mari ale tierei suntu in jocu, cum ati pretinde dvóstra cá noi, representatiunea nationala, se fimu de acordu a ne uni toti cu dvóstra candu insusi dvóstra nu v'ati pututu uni nici asupra faptului nici asupra conclusiuniloru, pe cari ni le ati propusu?

Éta, dloru, cum se presenta cestiunea din punctulu de vedere parlamentariu; erá vorb'a aici se facemu o diatriba violenta la adres'a tronului, séu erá vorb'a aici se facemu unu encomion la adres'a principelui? Nici un'a nici alt'a, dloru; noi ne amu preocupatu si ne preocupamu de unu singuru lucru, de casulu, in care mechanismulu nostru constitutionale ar' incetá de odata, candu acel'a, care trebuie se sufle mai de susu in acestu mechanismu constitutionalu ne ar' parasi. Éta de ce ne amu preocupatu; si o dicu acést'a eu, care n'amu cerutu, n'amu creditu in eficacitatea unei dinastie straine; si se-mi permita si onor. d. Blaremberg si onor. d. Pascalu, care erá atunci contra mea, se -mi permita a-mi esprimá opiniunea mea, care este, ca ne-amu retacitu cu totii (aplause).

In adeveru, dloru, ce este unu principe constitutionalu? Este pusu elu acolo pentru cá se lu tragemu noi in judecata, lasandu de o parte pe toti consiliarii sei trecuti si presenti? Déra atunci se schimba constitutiunea, si, déca intr'adeveru, precum dice onor. d. Mitica Ghica Comanesceanu, noi trebuie se respectamu legile si institutiunile tierei, atacandule neincetatu, precum le ataca dea, apoi pentru ce duceti atacurile dvóstra pana acolo, unde constitutiunea nu ve permite a ajunge? si nu vedeti dvóstra, ca tronulu acest'a fiindu strinsu legatu cu constitutiunea, candu diceti, ca constitutiunea nu este de tali'a nóstra, nici tronulu acest'a nu este de tali'a nóstra? Apoi dvóstra, din acea parte, ati pusu unu principiu, ca trebuie se facemu constitutiunea dupa tali'a nóstra, dupa starea nóstra morala; déra póte, ca atunci acestu principe virtuosu nu este pentru seracu'a Romania. Asia déra si din partea acelora, cari ataca, si din partea acelora, cari se pretindu defensori, se se puna mai multa sinceritate pentru institutiunile nóstre constitutionali.

Acum, pentru ca ne ati teretu in acésta discutiune ardinta, la ce conclusiuni voiti dvóstra se venimu, cá se semnificamu principelui de a intrá in constitutiune? Déra sciti dvóstra, ca unu principe nu póte se intre in constitutiune decatu prin acele onorabile persóne, cari stau pe acele banci ministeriale fia de dreptu fia prin ligusiri; a atacá pe principe, si mai cu séma in actele sale private, nu este constitutionalu. A! este cá modu de a dice, ca unulu singuru este culpabile si toti ceilalti suntu innocenti! Ei dloru! déra eu candu asi veni la credintí'a acést'a, ca numai unulu singuru póte se fia culpabile séu innocentu si ceilalti nu, atunci me intrebu: pentru ce ecsista popóre? Ca-ci vedeti dloru, popórele nu credu, ca suntu facute pentru principi, ci principii pentru popóre. Déca unu omu póte se faca unu reu mare, apoi asteptati se faca si binele celu mare, si nu vedeti dvóstra, cari cumulati tóte criticele asupra fapteloru si nefapteloru principelui lui insusi, nu vedeti, ca cu acest'a voiti cá principele se fia absolutu? (aplause). Apoi dvóstra, in neconsecinti'a, in care ati cadiutu, ati ajunsu se ve atribuiti la adres'a dvóstra cuvintele marelui Mirabeau, care a disu: „tout peut se soutenir, excepté l'inconséquence", (totulu póte se se sustiena, afara de inconsequentia).

Ati lovitu totu, ati spusu ce ati voitu, ati socotitu, ca dinaintea acestui sermanu parlamentu, dinaintea acestei representatiuni nationale, care a datu probe de devotamentulu seu catra tronu si constitutiune, si mai cu séma de independintia pentru controlarea tuturoru fapteloru guvernului, ati creditu, ca puteti veni cu doctrinele dvóstra se ne puneti la proba, si sub pretecstu, ca principele a facutu totu reulu de si noi amu lasatu se se faca acestu reu, veniti dvóstra astadi se puneti unu ultimatum principelui. Apoi, déca ar' fi cineva in dreptu a pune acestu ultimatum, amu fi noi, cari n'amu doritu cá principele strainu se fia totulu in constitutiune; si -mi aducu aminte, ca in comitetulu constitutiunei tocmai d. Pascalu este acel'a, care cerea mai multe prerogative pentru principe, si nu sciu cum s'au modificatu acum principiele sale constitutionali de atunci.

D. Ar. Pascalu: N'amu modificatu nimicu.

(Va urmá.)

Varietati.

— **Anunciu** de mare importantia: In an. 1871 se va face la Londonu érasi espositiune internationale. Scopulu principale alu acelei espositiuni este, a representa catu se póte mai esactu gradulu de cultura alu fiacarui poporu. Spre acestu scopu se voru espune si diuaria politice si nepolitice.

Comitetulu respectivu filiale din Pest'a provoca acum a dóu'a óra pe toti proprietarii de diuarie, cá se tramita fiacare cate unu ecsemplariu la susu numit'a espositiune.

Oricatu se fia diuaristic'a romanésca de pucinu representata, noi totusi, ba tocma pentru aceea suntemu de opiniune, cá incai in modulu acesta se aratamu lumei, ca ecsiste si un'a limba si un'a literatura daco-romanésca aici intre Carpati si la Dunare. —

— **„Una rogare** deschisa catra Reverendisimulu Domnu Elia Vlassa-Cicudi, canonicu in Blasiu:

Poporulu romanu gr. cat. din Turd'a vechia de 2 ani proceséza cotra parochului locale.

Dintre fostii protopopi de dulce surenire ai tractului Turdei, dvóstre Reverendisime Domnule sciti, cari suntu cansele de neintielegere si cérta intre poporulu romanu gr. cat. din Turd'a vechia si parochulu locale, dvóstra sciti, unde diace intrig'a insocita de molesia si indiferentismu facia de totu, ce conduce la propunerea si inferirea poporului in genere si a eclesiei nóstre in specia.

Subsemnatulu curatoratu crede déra, ca -si implinesce una datoria catra beseric'a sa, candu -si ia volia a se adresá si catra dvóstra Rasme D., ca rogarea: se binevoliti a fi interpretele causei nóstre de procesu, a da deslusire venerabilului consistoriu si a conlucra, cá acestu nefericitu procesu se se resolveze dupa dreptu si dreptate catu mai cu intelire, se scimu, ca turm'a are a se desparti de pastoriu, séu pastoriulu de turma.

Ne rogamu Rase D., se primiti asecurarea distinsei stime si veneratiuni, cu carea are onóre a se subsemna.

Turd'a in 14 Febr. st. n. 1871.

Curatoratulu gr. cat. din Turd'a vechia."

— Mai esi unu diurnalu politicu nou in Iasi intitulatu „Curierulu Romanieí", ese de 2 ori pe sept. 18 lei noi pe anu pentru Romani'a si 40 franci pentru strainatate. In Nr. 3, arata reu'a impresiune, ce facu cestionata epistola, reflectandu, ca unu parinte ascunde defectele copiilului, si cá a le indrepta, apoi intre varietati descrie:

„Column'a lui Traianu", istorica, care redicata de catra senatu in anulu alu 14 alu erei crestine, in onórea lui Traianu si pentru a eternisá gloriós'a suvenire a victorieloru ce purtá asupra daciloru, este celu mai frumosu dintre tóte monumentele ce fura redicate pentru astu imperatu romanu. Nu te obosesci nici cum a admirá basreliefurile ce o acopere si care se inaltia in linia spirala; dela basa pana la colona superióra. Dér' ceea ce etonéza mai multu in astu minunatu lucru este artea, cu care sculptorele a sciutu se faca sculpturile de la inaltimea colonei atatu de sensibile, cá si acele de diosu, si se permita vederei a patrunde tóte frumsetiele. Inaltimea Sa e de 120 pitióre, si te sui pana la culmea sa prin 200 scari sapate in marmura alba, din care ea este intréga construita. Ea purtá odiniora pe partea superióra o bómba de auru, care contiene cenusi'a lui Traianu; dér' Sixte alu V-a regula a se pune in loculu ei, statu'a colosala a St. Petru." —

Novissimu. Dela Bordeaux se scrie, ca siedintiele publice s'au amanatu pana in 24 Februariu, si ca Lyon, Marsili'a si alte orasie incepura a protestá in contra cederei de teritoriu. Armatele francese se reintregira cu clasele dela 1871—72, convocate inca sub Gambetta, fara revocare. — Gen. Chancy numi pe Trochu tradatoriu, pentruca nu operá cu energia, candu se apropia elu Chancy la Vendome. Ce va esi din confusiunea elementeloru? Plebiscitu, or' anecsu la statele unite americane nu se póte prodice. —

Nr. 87. 1871. 2—3

Edictu.

An'a Bucsi'a gr. cat. din Sarat'a, districtulu Fagarasiului, carea fiindu casatorita cu Georgiu Balea in anulu 1870, dupa una convietuire de cateva dile l'a parasitu cu necredintia, fara cá se se scie loculu aflarei ei, prin acést'a se provóca, ca in terminu de unu anu si una di dela datulu subsemnatu se se presenteze inaintea forului matrimoniale subscrisu, ca-ce altcum procesulu divortiale incaminatu in contra-i se va decide si fara de dens'a in intielesulu legiloru si alu canóneloru.

Fagarasiu 9 Febr. 1871.

Forulu matrimoniale gr. cat. de I-a instantia alu vicariatului Fagarasiu,

Ioane Antonelli m/p.,
vicariu foraneu.

CURSURILE

la bursa in 21 Febr. 1871 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 81	cr. v. a.	
Napoleoni	—	—	9 „ 86½	„	„
Augsburg	—	—	121 „ 20	„	„
London	—	—	123 „ 65	„	„
Imprumutolu nationalu	—	—	59 „ 10	„	„
Obligatiile metalice vechi de 5%			68 „ 20	„	„
Obligatiunile rurale ungare			79 „ 25	„	„
„ „ temesiane			77 „ —	„	„
„ „ transilvane			75 „ —	„	„
„ „ croato-slav.			83 „ 25	„	„
Actiunile bancei	—	—	724 „ —	„	„
„ creditului	—	—	282 „ 80	„	„

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparitulu lui
IOANE GÖTT si fiu HENRICU.